

Piaci útmutató a Cseh Köztársaságról

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara

2020

Tartalom

Tartalom.....	2
Alapadatok.....	4
Gazdasági helyzet	5
1. Legfontosabb indikátorok	5
2. A külkereskedelem fő jellemzői	6
3. Gazdasági helyzet	6
4. További hasznos gazdasági információk	8
Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal.....	8
1. Politikai, államközi kapcsolatok.....	8
2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok.....	9
Jogi, szabályozási környezet	11
1. Export Csehországba	11
2. Import Csehországból.....	12
3. Vállalatalapítás.....	12
4. Egyéb.....	13
5. További hasznos jogi információk angol nyelven	14
Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés	14
1. Eximbank országgockázati besorolás	14
2. Helyi fejlesztési bank	14
3. Helyi befektetésösztönzési szervezetek.....	15
4. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat.....	15
5. Tenderlehetőségek	16
Praktikus információk.....	16
1. Nagykövetségek és konzuli hivatalok	16
2. Beutazási feltételek.....	17
3. Egészségügyi helyzet	18
4. Közbiztonság	18
5. Infrastruktúra, közlekedés	19
6. Repülőterek, légitársaságok.....	19
7. Banki szolgáltatások elérhetősége.....	19
8. Egyéb.....	20
Kultúra	21
1. Üzleti etikett, tárgyalási szokások	21
2. Fontosabb ünnepek	22
3. Vallás, vallási szokások	23

4. Történelmi áttekintés.....	23
5. További hasznos információk angol nyelven.....	24

Alapadatok

Hivatalos név: Cseh Köztársaság

Főváros	Prága
Államforma	Pluralista többpártrendszerű parlamentáris képviselői demokrácia
Kormányzat	A kormány élén a miniszterelnök áll. Parlamentje kétkamarás, alsóháza a 200 fős képviselőház, felsőháza pedig a 81 fős szenátus. 2013 óta a köztársasági elnököt közvetlenül választják, de a miniszterelnök szerepe jelentősebb.
Pénznem	cseh korona (CZK)
Hivatalos nyelv	cseh
Területe	78 867 km ²
Lakossága	10 610 055 fő
Időzóna	GMT + 1 óra
Etnikai megoszlás	64,3% cseh, 5% morva, 1,4% szlovák, 1,0% ukrán, 3% egyéb, 25,3% nem nyilatkozott
Vallások	79,2% vallás nélküli vagy nem nyilatkozott, 10,5% római katolikus, 2,1% protestáns, 0,7% egyéb vallású
Függetlenség napja:	1993. január 1.

Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Csehország%C3%A1g>
http://en.wikipedia.org/wiki/Czech_Republic
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ez.html>

Csehország, hivatalos nevén a Cseh Köztársaság szárazföldi ország Közép-Európában. Nyugaton Németország, délen Ausztria, keleten Szlovákia, északon Lengyelország határolja. A mai Csehország területén 1918 előtt három terület osztozott: Csehország, Morvaország és részben Szilézia.

Gazdasági helyzet

1. Legfontosabb indikátorok

Legfontosabb indikátorok										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
GDP (milliárd USD)*	206,18	207,48	227,95	207,38	209,40	207,82	186,83	195,30	215,72	245,26
Egy főre jutó GDP (USD)*	19742	19808	21717	19730	19916	19745	17716	18463	20380	23079
GDP növekedési üteme (% , év/év)*	-4,8	2,3	1,8	-0,8	-0,5	2,7	5,3	2,5	4,4	3,0
Ipari termelés növekedési üteme (%)*	-10,3	6,0	4,4	-2,9	-3,7	4,6	4,1	1,1	7,3	1,4
Infláció (fogyasztói árak, %)*	1,0	1,5	1,9	3,3	1,4	0,3	0,3	0,7	2,5	2,1
Exportvolumen (milliárd USD)*	121	137	162,5	158	161	171,5	151,4	155,2	172,1	192,2
HDI (Emberi Fejlettségi Index)**	0,859	0,862	0,865	0,865	0,874	0,879	0,882	0,885	0,888	0,891
GCI (Globális Versenyképességi Index)***	4,61	4,66	4,56	4,52	4,51	4,43	4,53	4,69	70,9	71,18

Forrás: * <http://data.worldbank.org/country/czech-republic>

** <http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/CZE>

*** <https://tradingeconomics.com/czech-republic/competitiveness-index>

2. A külkereskedelem fő jellemzői

A külkereskedelem fő jellemzői

Exportvolumen	198,73 milliárd USD (2019)
Legfontosabb exportpartnerek	Németország 32%, Szlovákia 7,6%, Lengyelország 6%, Franciaország 5,1%, Egyesült Királyság 4,5%, Ausztria 4,3%, Hollandia 3,8%, Olaszország 3,8% (2019-es adat)
Legfontosabb exporttermékek	gépek és közlekedési eszközök, illetve ezek alkatrészei, elektronikai eszközök, berendezések
Importvolumen	176,985 milliárd USD (2019)
Legfontosabb importpartnerek	Németország 25%, Kína 16%, Lengyelország 7,6%, Szlovákia 4,4%, Olaszország 4,1%, Franciaország 3,1% (2019-es adat)
Legfontosabb importtermékek	elektronikai eszközök, berendezések, gépek, közlekedési eszközök

Forrás: <https://tradingeconomics.com/czech-republic/exports-by-country>

3. Gazdasági helyzet

A Cseh Köztársaság az egyik legfejlettebb közép-európai gazdaság, az egyik legstabilabb és legígéretesebb posztoszocialista ország, a 2008-as gazdasági világválság kitörése előtt gazdasága évente 6%-kal bővült. A növekedés két forrása az Európai Unióba – elsősorban Németországba – irányuló export és a külföldi befektetések.

Amíg a konzervatív, befelé tekintő cseh pénzügyi rendszer viszonylag egészséges maradt, addig a kicsi, nyitott, export-orientált cseh gazdaság meglehetősen érzékenyen reagált fő exportpartnerei, különösen Németország gazdasági működésére, így a 2008-as gazdasági válság hatására a GDP jelentősen esett 2009-ben. 2012-ben az exportkereslet pangása, valamint a kormány megszorító intézkedései miatt újabb recesszió sújtotta az országot, amiből csak 2013 második felében tudott kikerülni.

A cseh gazdaság nyitott szerkezetű, a GDP 80%-át az export adja. Csehország vásárlóerő-paritáson mért egy főre jutó GDP-je eléri az EU-28-ak átlagának 90%-át. A cseh export 84%-a az EU tagországokba, a teljes cseh export 1/3-a Németországba irányul. Csehország középtávú gazdasági stratégiai célja, hogy 2020-ra a világ 20 legverseny- képesebb országa közé kerüljön.

A gazdaság főbb iparágai: a gépjárműgyártás, a nehéz- és általános gépgyártás, a vas- és acélipar, a fémmegmunkálás, a vegyipar, az elektronikai ipar, a textil- és üvegipar, a sörgyártás, a kerámia- és a gyógyszeripar. A főbb agrártermékek: búza, burgonya, cukorrépa, komló, gyümölcs, sertés és baromfi. Az ipari húzóágazatok a közlekedési eszközök és berendezések tartoznak.

Feltételezett jövőbeli húzóágazatok továbbra is a gépipar, feldolgozóipar, vegyipar, energetika.

Az ÁFA Csehországban háromkulcsos, a legtöbb termékre és szolgáltatásra 21%, a csökkentett áfa első sávja 15%-os (élelmiszerek, távhő), második sávja pedig 10%-os (könyvek, hírlapok, babaételek). Az országban a személyi jövedelemadó 15% (ezt azonban

az ún. szuperbruttóból számítják ki, ami a munkavállaló bruttó jövedelme + a befizetett járulékok értéke)

Kormányzati beruházási prioritások: infrastruktúrafejlesztés (közúti és vasútépítési projektek), digitalizálás, vízgazdálkodás, ipari fejlesztések

Mind a külföldi, mind pedig a hazai befektetők súlyos problémaként értékelik a különösen a közbeszerzések során gyakori korrupciót. További hosszútávú problémát jelentenek az előregedő társadalommal járó gazdasági kihívások: a fenntarthatatlan nyugdíj- és egészségügyi rendszer finanszírozása, valamint a gyártásról a high-tech, szolgáltatás-alapú, tudásgazdaság felé történő elmozdulás. Kis piac lévén, jelentős a konkurencia. A cseh cégek üzleti filozófiájukban, partneri kapcsolataik kezelésében sokban hasonlítanak a német cégekhez. Jellemző rájuk a német cégek konzervativizmusa. A hosszú távú üzleti kapcsolat fenntartásához elengedhetetlen a szállítások pontos, jó minőségű teljesítése. A gazdaság nagy része magánkézben van.

Forrás: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ez.html>, <http://hu.wikipedia.org/wiki/Csehország>, <http://www.ingcb.com/network-offices/eastern-europe/czech-republic>, <http://exporthungary.gov.hu>

A Covid-19 vírus okozta globális járványhelyzet, illetve annak gazdasági hatásai 2020. március elején Csehországot is elérték, a kormányzat számos intézkedést vezetett be a járvány országon belüli megfékezése érdekében és a gazdaságra gyakorolt hatásainak mérséklése céljából. A cseh állam megközelítőleg 1200 milliárd korona (kb. 44,4 milliárd euró) összeget fordított gazdaságvédelmi intézkedésekre, amelyből kb. 216 milliárd korona (kb. 8 milliárd euró) közvetlen támogatás és 951,5 milliárd korona (kb. 35,2 milliárd euró) bankkölcsönökre nyújtott állami garanciák formájában kerül felhasználásra. A cseh fejlesztési bank 10 milliárd cseh korona értékű hitelkeretet biztosít a vállalatok számára, valamint ígéretet tett a csomag legerősebb intézkedéseként egy további 900 milliárd cseh korona (a GDP 16 százaléka) értékű hitelgaranciára is. Csehország a GDP 18%-át kitevő gazdaságélénkítő csomagja a harmadik legnagyobb Európában. Meghirdetésre került a fejlesztések elősegítésére az „Emelkedj cseh!” program, amelynek minimális összege vállalatonként félmillió korona lehet. Az „Ország a jövőért” stratégiai terv alapján a kkv-k innovációi támogathatók, maximum 25 millió korona értékben. A természetes személyek és vállalatok adóbevallásának határidejét meghosszabbították július 1-re. A személyi jövedelemadóval kapcsolatos fizetési kötelezettségek is három hónapos elhalasztásra kerültek. A társasági adóval kapcsolatos fizetési kötelezettségek indokolt esetben szintén halaszthatók. Az adósok törlesztési moratóriumot kérhetnek október 31-ig. Jóváhagyták a turisztikai ágazatban a válság hatásainak enyhítésére irányuló törvényjavaslatot, amelynek célja a csőd által fenyegetett utazási irodák támogatása. A cseh regionális fejlesztési minisztérium válságtervet készít a turisztikai ipar támogatására 2022-ig. A cseh ipar legismertebb reprezentánsa, a Skoda autógyár öthetes kényszerpihenő után április végén indította újra a termelését, és a cégvezetés tájékoztatása szerint kibocsátásuk már a negyedik negyedévben elérheti a tavalyi szintet. Május 4-én a buszokat gyártó cseh Iveco működése is helyreállt, és számításaik szerint az év végére pótolhatják a kényszerleállás miatt kiesett bevételeket.

2020-ra az IMF a GDP 6,5 százalékos csökkenésével számol Csehországban, 2021-ben 7,5 százalékos GDP emelkedéssel.

Forrás:

<https://www.ludovika.hu/blogok/ludeconblog/2020/05/06/antivirus-program-a-cseh-gazdasag-vedelmere/>

<https://www.portfolio.hu/gazdasag/20200401/koronavirus-mentocsomag-a-csehek-allami-bertamogatastadnak-a-vallalatoknak-423470>

<https://www.vlada.cz/en/media-centrum/aktualne/measures-adopted-by-the-czech-government-againstcoronavirus-180545/>

<https://www.vg.hu/penzugy/strategia/hamar-talpra-allhat-a-cseh-gazdasag-2-2236847/>

https://hu.wikipedia.org/wiki/A_COVID%E2%80%9319-pand%C3%A9mia_vil%C3%A1ggazdas%C3%A1gi_hat%C3%A1sai#GDP

4. További hasznos gazdasági információk

Export Hungary: <http://exporthungary.gov.hu/orszagismertetok?orszagismerteto-csehország>

Tudnivalók a csehországi befektetésekről: <http://www.doingbusiness.cz/>

CIA Factbook: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cz.html>

ENSZ fejlesztési program, Humán Fejlettségi Index: <http://hdr.undp.org/en/statistics/>

Versenyképességi Index:

<http://www.weforum.org/issues/competitiveness-0/gci2012-data-platform/>

A Világbank adatbázisa: <http://data.worldbank.org/country/czech-republic>

ENSZ-adatok: <http://data.un.org/en/iso/cz.html>

[Cseh Nemzeti Bank](#)

[Cseh Pénzügyminisztérium](#)

[Cseh Ipari és Kereskedelmi Minisztériuma](#)

[Cseh Külügyminisztérium](#)

[CzechInvest – Beruházásösztönző Ügynökség](#)

[Cseh Statisztikai Hivatal](#)

Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal

1. Politikai, államközi kapcsolatok

Magyarország a Cseh Köztársasággal 1993. január 1-jén, a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság felbomlásakor vette fel a diplomáciai kapcsolatokat. Azóta a felső szintű politikai találkozók mind kétoldalú, mind multilaterális és regionális keretek között gyakoriak. A szaktárcák együttműködése folyamatos, a konzultációs mechanizmusok kétoldalú és regionális keretek között egyaránt jól működnek. Szerződéses kapcsolataink rendezettek, alapjukat a magyar-csehszlovák államközi szerződések jogutódlását rendező, 1995-ben aláírt jegyzőkönyv jelenti.

2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok

Kétoldalú kereskedelmi kapcsolataink Csehországgal az uniós csatlakozást követően jelentősen bővültek.

Csehország 2018-ban a 6. legjelentősebb import-, valamint exportpiaca is volt Magyarországnak. Forrás: <https://tradingeconomics.com/hungary/exports-by-country>, <https://tradingeconomics.com/hungary/imports-by-country>)

Kivitelünk 2019-ben 4,6219 milliárd euró értékű volt, míg a cseh import 5,1398 milliárd euró értékű árucikket tartalmazott.

2019-ben exporttermékeink közül a legnagyobb értékben gépeket és szállítóberendezéseket szállítottunk Csehországba (2,4978 milliárd euró, amely növekedést jelent a 2018-as évhez képest). Forrás: KSH

A feldolgozott termékek exportja 2019-ben 1,6547 milliárd eurót tett ki, amely csökkenés jelent az előző évhez képest. 2018-hoz képest a nyersanyagok, az energiahordozók és a feldolgozott termékek exportja is csökkent. Forrás: KSH

2018-ban az import legnagyobb részét a gépek és szállítóeszközök adták (2,7732 milliárd euró). Ezen kívül a feldolgozott termékek importja volt még jelentős (1,8227 milliárd euró). Forrás: KSH

A cseh gépjárműipari fejlesztések kooperációs lehetőségeket, illetve outsourcing tevékenységet, továbbá fúziós tőkebefektetéseket ösztönözhetnek. A két ország közötti működő-tőke beruházások mozgatórugói egyre inkább a térségben letelepedett nagy multinacionális, illetve tőkeerős gyártók. Mindemellett látható az is, hogy a külkereskedelmi áruforgalomban jelentősebb volumen-növekedés a tőke és szolgáltatás exportjának fokozásával realizálható.

A jövőben a magyar piaci pozíciók javítását elsősorban a gépipar, az elektronika, a konfekcióipar, továbbá vegyipari és gyógyszeripari termékek piaci részesedésnövelésétől remélik az elemzők, akik hosszabb távon a magyar élelmiszeripar, építőipar, továbbá a környezetvédelmi ipar üzleti lehetőségeinek bővülésével számolnak.

A magyar kkv-k számára kitörési pont lehet az élelmiszeripar, illetve a minőségi borok exportja.

Turizmus szempontjából Csehország hazánk egyik legdinamikusabban bővülő küldő piaca, az elmúlt 10 évben a kereskedelmi szálláshelyeken regisztrált cseh vendégéjszakák száma megnégyesződött, ezzel a Cseh Köztársaság az 4. legfontosabb küldő piacunk.

Veszélyek, piacra lépési nehézségek: továbbra is a cseh nyelv használata az üzleti kapcsolatok terén

A cseh kormányprogramban nem szerepel a még többségi állami tulajdonban lévő üzemek magánosítása.

A Világgazdasági Fórum Globális Versenyképességi Jelentésének (Global Competitiveness Report) kérdőíves felmérése szerint a legproblémásabb üzleti tényezők:

Hatékonytalan kormányzati bürokrácia

Adóráták

Korlátozó munkaügyi szabályozások

Adószabályok

Amiért érdemes Csehországban befektetni:

Földrajzilag közel 10 milliós piac a „Nyugat” határán

Közép- és Kelet-Európa legfejlettebb közlekedési hálózata

Kiváló szintű általános oktatás

Nagy hagyomány a szakképzés és ipar területén

Amibe érdemes befektetni: nanotechnológia, autóipar, légtér, elektrotechnika és elektronika, energia és környezet, élettudományok, ICT, high-tech gépészet, üzleti támogatási szolgáltatások, zöld mobilitás. Ezen felül a Cseh Köztársaság vonzó környezetet kínál a K+F befektetések számára is. A CzechInvest specialistái valamennyi ágazatról térítésmentesen nyújtanak mélyreható ágazatspecifikus információkat a befektetőknek.

Az aktuális zöldmezős tőkekihelyezési lehetőségekről a [CzechInvest](#) honlapján lehet informálódni.

A CzechInvest szolgáltatásai:

Információnyújtás a kis- és középvállalatok támogatási lehetőségeiről

Az EU és az állam által finanszírozott programok kivitelezése

Formális tanácsadó szolgáltatások nyújtása projektspecifikusan

Beszállítók támogatása, a cseh beszállítói adatbázis karbantartása

Az üzleti ingatlanok adatbázisának karbantartása

Állami beruházási támogatások közvetítése

Segítségnyújtás a befektetési segélyek felhasználásában

A már működő külföldi befektetők szolgáltatásainak utánkövetése

Forrás: [The Global Competitiveness Report 2013–2014](#)

[Befektetési és Üzletfejlesztési Ügynökség](#)

[Külföldi Befektetések Egyesülete](#)

[Külgazdasági és Külügyminisztérium Export Hungary](#) oldala

A magyar-cseh külkereskedelem áruszerkezete (M EUR)

Megnevezés	Kivitel				Behozatal				Egyenleg			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Összesen	3 851,0	4 326,8	4 676,1	4 621,9	4 058,9	4 531,1	5 028,5	5 139,8	-208,0	-204,3	-352,4	-517,9
Élelmiszer, ital, dohány	279,1	299,3	323,6	330,3	259,4	278,4	296,1	324,5	19,7	20,9	27,5	5,9
Nyersanyagok	67,5	89,1	101,5	92,1	56,8	66,3	70,2	66,1	10,7	22,9	31,3	26,0
Energiahordozók	42,2	46,3	49,6	47,0	160,8	151,1	184,2	153,3	-118,6	-104,8	-134,6	-106,4
Feldolgozott termékek	1 646,4	1 775,4	1 790,4	1 654,7	1 450,3	1 675,0	1 823,5	1 822,7	196,0	100,5	-33,1	-168,0
Gépek, gépi berendezések	1 815,8	2 116,6	2 411,0	2 497,8	2 131,6	2 360,3	2 654,4	2 773,2	-315,8	-243,8	-243,5	-275,4

Forrás: KSH

Jogi, szabályozási környezet

1. Export Csehországba

- A Csehország és Magyarország közötti kereskedelmi forgalom az Európai Unióval megkötött Európai Megállapodás alapján bonyolódik. Import- és exportvámok, valamint azokkal azonos hatású díjak kivetése tilos a tagállamok között.
- A beruházásösztönzés nem csak befektetők számára érhető el, köszönhetően a 2012. július 12-én módosított 72/2000. beruházásösztönző törvénynek. A törvény a stratégiai beruházás koncepcióját teljes mértékben újszerűvé alakította.
- A nemzeti beruházási rendszer az alábbiakat támogatja:
 - Adókedvezmény: társasági adómentesség 10 évig minden új vállalat számára, részleges társasági adómentesség maximum 10 évig már működő vállalatok számára.
 - Munkahelyteremtési támogatások: pénzügyi támogatás új munkahelyek létrehozására
 - Pénzügyi támogatás az új munkavállalók képzésére és átképzésére
 - Pénzügyi garancia tőkebefektetésre: pénzügyi támogatás a gyártásra és a technológiai központokban történő befektetésre
 - Helyszíni támogatás: állami földek kedvező áron történő átadása
- A támogathatóság feltételei: valamennyi tevékenységre érvényes, hogy a projekten való munka nem kezdhető el a CzechInvest beleegyezése előtt, valamint a támogatott köteles fenntartani a szükséges eszközöket és munkahelyeket az állami támogatás teljes ideje alatt.
- Gyáripari tevékenységet végzők számára:
 - legalább 5 millió USD befektetés 3 éven belül (magas munkanélküliségű régiókban a küszöb 2,5 millió USD),
 - a befektetés felét a befektető saját tőkéjéből kell finanszírozni,
 - legalább 2,5 millió USD-t magas munkanélküliségű térségben gépesítésre kell fordítani.
- Stratégiai befektetők számára:
 - legalább 25 millió USD befektetés 3 éven belül,
 - legalább 12 millió USD új gépekre,
 - legalább 500 új munkahely teremtése,
- vagy
 - legalább kb. 10 millió USD befektetés három éven belül,
 - legalább kb. 5 millió USD új gépekre,
 - legalább 120 új munkahely teremtése.
- Technológiai központok számára:
 - legalább 0,5 millió USD befektetés három éven belül,

- a befektetés felét a befektető saját tőkéjéből kell finanszírozni,
 - legalább 5 millió cseh korona új gépekre,
 - legalább 40 új munkahely létrehozása.
- Üzleti támogató szolgáltató központ (business support service centres)
 - legalább 40 új munkahely teremtése a szoftverfejlesztő központokban,
 - legalább 100 új munkahely teremtése egyéb üzleti támogató központban (business support services centres).

- Állami támogatás

Az állami támogatás adókedvezményt, munkahelyteremtési támogatást és tőkebefektetés esetén pénzbeli támogatást jelent. Föld adás-vétel esetén az állami támogatás fedezi a piaci és vételár közötti különbözetet. A képzési és átképzési támogatások csak a támogathatóság 25%-áig érhetőek el a nagyvállalatok számára.

Az adózásról bővebben az alábbi linkeken olvashat (angol nyelven):

<http://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/taxation-international-executives/czech-republic/Pages/other-taxes-levies.aspx>

<http://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/taxation-international-executives/czech-republic/Pages/income-tax.aspx>

2. Import Csehországból

- Csehországban 2015 januárjától három ÁFA-kulcs van érvényben: a 21%-os általános, illetve a 15%-os és a 10%-os kedvezményes kulcsok. A termékek és szolgáltatások legnagyobb része a 21%-os kategóriába esik, a 15%-os adó csoportjába tartoznak például az élelmiszerek, a személyi tömegközlekedés, a temetkezés, a víz- és csatornadíj, a kulturális tevékenység, a szálláshely-szolgáltatás, a lakással összefüggő építkezés, valamint a szociális célú építkezés és hőszolgáltatás. 10%-os ÁFA-kulcs tartoznak a gyógyszerek, a könyvek és bébiételek.
- Azok a (jogi és természetes) személyek kötelesek magukat az ÁFA megfizetésére regisztráltatni, akiknek éves forgalma meghaladja az 1 millió koronát.
- Fogyasztási adó alá tartozik a kőolaj, az alkohol, a sör és a dohánytermékek. Az adó fix összegű, kivéve a cigarettát, ahol a fix adó kombinálva van a kiskereskedelmi eladási árral.
- A vámokat az EU vámkódexe határozza meg, azok mértékét pedig a közösségi vámtarifák. A szabályozás a következő linken megtekinthető:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/home_en

3. Vállalatalapítás

- Külföldi jogi személyek ugyanolyan feltételekkel és ugyanolyan mértékben folytathatnak kereskedelmi tevékenységet, beleértve az ingatlanvásárlást is, mint a cseh vállalkozók. Ugyanúgy lehetnek alapítói, ill. társalapítói vállalatoknak, vagy csatlakozhatnak cseh cégekhez.

- Külföldi vállalatok fióktelep létrehozásával működhetnek a Cseh Köztársaságban, vagy alapíthatnak cseh vállalkozást is. Négyféle jogi formában működnek a vállalatok, a leggyakoribbak a kft.-k (s.r.o.) és az rt.-k (a.s.). A betéti társaságokat (k.s.), és az általános kereskedelmi partnerségeket (v.o.s.) a kedvezőbb adózási formák céljából hozzák létre. Külföldi vállalat fióktelepe nem számít cseh jogi személynek, de működése során képviselheti a külföldi céget és kötelezettségeket vállalhat annak nevében. A cégbírószági bejegyzés során a külképviselet valamennyi tervezett tevékenységi területét fel kell tüntetni a bejelentési úrlapon, mert csak azon tevékenységekre kap működési jogosítványt, amelyek ott szerepelnek. A külképviselet élére vezetőt kell kijelölni, akinek a nevét a Cégbírószágon kell bejegyeztetni. Az anyavállalat bejegyzési országában hatályos jogszabályok vonatkoznak a fióktelep belső működésére is.
- Korlátolt felelősségű társaság (s.r.o.): egy természetes vagy jogi személy alapító okirattal, vagy több tag esetén társasági szerződéssel valamivel olcsóbban, mint hazánkban, minimum 200 000 korona jegyzett tőkével alapíthat korlátolt felelősségű társaságot. A tag felelőssége hazánkhoz hasonlóan csupán a vagyoni hozzájárulásának mértékéig terjed. Ugyanakkor egy egyszemélyes kft. nem alapíthat, vagy lehet egy másik korlátolt felelősségű társaság egyedüli tagja. Az alaptőkéhez való nem pénzügyi hozzájárulást a cégbírószági bejegyzésig teljesen rendelkezésre kell bocsátani. Az apportot a társasági szerződés tartalmazza, annak értékét bejegyzett értékecselölvel kell megállapítatni. A törzstőke minimum 30 százalékat a cég bejegyzése előtt pénzben rendezni szükséges. Egyszemélyes kft. alapítása esetén a jegyzett tőke teljes összegét be kell fizetni a cégbírószági bejegyzés előtt. A társasági törvény nem írja elő a kötelező felügyelő bizottság működtetését, ugyanakkor a tulajdonosi érdekek védelme miatt a közgyűlés dönthet a minimum három fős bizottság felállításáról. A tulajdonosi hozamok transzferálásához a közgyűlés írásbeli jóváhagyása szükséges.
- Részvénytársaság: alapító okirattal egy jogi személy vagy több természetes és jogi személy hozhatja létre minimum 2 000 000 korona, illetve nyilvános részvénytársaság esetén 20 000 000 korona alaptőkével. A nem pénzügyi hozzájárulást a cégbírószági bejegyzés előtt teljes mértékben rendelkezésre kell bocsátani. Az alapító tőke minimum 30 százalékat pénzben a cég bejegyzése előtt szükséges megfizetni. Vezető testülete a közgyűlés által választott minimum 3 fős igazgatótanács. Minden rt.-nek kötelező felügyelő bizottságot működtetni. Az 50 főnél több főállású dolgozót foglalkoztató részvénytársaságban ez utóbbiak választják a közgyűlés egyharmadát. Az alapító okirat tartalmazhatja, hogy az alkalmazottak kedvezményesen juthatnak vállalati részvényekhez, ugyanakkor annak kibocsátási mértéke nem lehet több a jegyzett tőke 5 százalékánál.

- A vállalkozásnak egyedi nevet kell adni.

Forrás: <http://www.cegalapitas.hupont.hu/4/hogyan-adoznak-es-alapitanak-ceget-a>

4. Egyéb

- A szellemi tulajdonra vonatkozó törvény valamennyi eredeti termék-előállítás jogi szabályozását lefedi, úgy a kereskedelmi, mint a művészeti termékekét. A védelem

megilleti a kézzelfogható, valamint az eszmei termékeket (zenei, irodalmi, művészeti alkotás, ötletek, találmányok, innovációk, szavak, kifejezések, szimbólumok és tervezés) egyaránt.

- 2011. május 1-je óta valamennyi külföldi személy (természetes vagy jogi személy egyaránt) a cseh állampolgárokkal azonos feltételekkel juthat ingatlanhoz. Valamennyi vásárlást vagy átruházást be kell jelenteni az illetékes földhivatalnál. Az ingatlanadó a vételár 4%-a, vagy az eredeti értékebecslés 75%-ának 4%-a, attól függően, hogy melyik a nagyobb. Ezt az eladó fél fizeti meg, hacsak máshogy nem egyeznek meg a vevővel. Az adó összegét a földhivatali bejegyzést követő három hónapon belül kell befizetni az adóhivatalnál (a tranzakció hónapja nem számít bele a három hónapba).
- Forrás, további hasznos információk angol nyelven: Czechinvest,
- <http://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=0c72f4a5-ae69-49c2-aad6-93a02c4d883c>
- Az Európai Unió hivatalos weboldala:
http://europa.eu/youreurope/business/start-grow/intellectual-property-rights/index_en.htm#czech-republic_en_protecting-intellectual-property
- Szellemi Tulajdon Világszervezete: World Intellectual Property Organization (WIPO):
<http://www.wipo.int/wipolex/en/profile.jsp?code=CZ>
http://www.wipo.int/directory/en/details.jsp?country_code=CZ

5. További hasznos jogi információk angol nyelven

- A Világbank és a Nemzetközi Pénzügyi Társaság „Doing Business” adatbázisa, tudnivalók a vállalatalapításról:
<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/czech-republic/>
- Általában a jogról:
Lexology.com:
<http://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=ab266f7a-1fad-4204-8c87-f71e7172e0c2>

Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés

1. Eximbank országkockázati besorolás

- Az Eximbank 2019. novemberétől hatályos országkockázati besorolása és a biztosíthatósági szabályok szerint Csehország az 2-es országkockázati kategóriába esik.
Forrás: <https://exim.hu/kondiciok/orszagkockazatok/exim-altal-minositett-orszagok-listaja>

2. Helyi fejlesztési bank

- A [Cseh-Morva Hitel- és Fejlesztési Bank](#), a Českomoravská záruční a rozvojová banka, (CMZRB) 100%-ban a Cseh Köztársaság tulajdonában lévő banki entitás, melynek fő célkitűzése az ország hatékony és fenntartható gazdasági fejlődéséhez való hozzájárulás.

Elérhetőség:

Jeruzalémská 964/4

Praha 1

Tel: +420 255 721 111

E-mail: info@cmzrb.cz

3. Helyi befektetésösztönzési szervezetek

- A befektetések pénzügyi támogatására Csehország számos támogatási formát kínál úgy a hazai, mint a külföldi befektetők számára. Ezeket az Európai Unió strukturális alapjaiból, valamint az ország költségvetéséből finanszírozzák a befektetések ösztönzésére. Az üzleti- és befektetésfejlesztő ügynökség, a [CzechInvest](#) a meglévő, valamint az új csehországi befektetések támogatásának céljával működik, teljesen ingyenesen.
- A vállalkozásfejlesztés területén kiemelt jelentőséggel bír a [Brnói Vásárközpont](#), amely számos speciális – minden szektort megmozgató – szakkiállítás és vásár keretében várja a magyar cégeket kiállítóként és látogatóként egyaránt.
- A CzechTrade, mint a cseh Ipari és Kereskedelmi Minisztérium közvetlen irányítása alatt álló kormányzati szervezet, egy olyan szakemberekből álló csapattal rendelkezik, amely térítésmentesen segít megtalálni a megfelelő cseh termék vagy szolgáltatás beszállítóját.

[CzechTrade Hungary](#)

1064 Budapest, Rózsa utca 61.

Tel.: +36 1 462 5057

Mobil: + 36305155196

E-mail: budapest@czechtrade.cz

Forrás: <http://www.czechtradeoffices.com/>, <http://www.czechtrade.org.hu/>;
<http://www.czechtrade.org.hu/a-czechtrade-rol/>

4. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat

- Csehszlovákiában már az 1920-as években megindult a kamarai hálózat kiépülése. Csehország függetlenedését követően jött létre a [Cseh Kereskedelmi Kamara](#) (Hospodářská komora České).
- A kamarai hálózat 14 regionális (KHK) és 46 helyi (OHK) kereskedelmi kamarából áll, a regionális kamarák további 26 kirendeltséget működtetnek (OBK). A kamarai hálózat összesen 72 csehországi városban van jelen, így gyakorlatilag Csehország teljes területét lefedi.

Csehországi regionális kamarák:

[Prágai Kereskedelmi Kamara](#)

[Dél-Csehországi Kereskedelmi Kamara](#)

[Dél-Moráviai Regionális Kereskedelmi Kamara](#)

[Karlovy Vary Regionális Kereskedelmi Kamara](#)

[Hradec Kralové Regionális Kereskedelmi Kamara](#)

[Libereci Regionális Kereskedelmi Kamara](#)

[Morva-Szilézia Regionális Kereskedelmi Kamara](#)

[Olomouc Regionális Kereskedelmi Kamara](#)

[Pardubice Regionális Kereskedelmi Kamara](#)

[Plzeň Regionális Kereskedelmi Kamara](#)

[Közép-Csehországi Regionális Kereskedelmi Kamara](#)

[Ústí Regionális Kereskedelmi Kamara](#)

[Vysočina Regionális Kereskedelmi Kamara](#)

[Zlín Regionális Kereskedelmi Kamara](#)

- A [Cseh-Magyar Kereskedelmi Kamara](#) (Česko – maďarská obchodní komora) 2010. május 19-én jött létre Prágában a csehországi Ipari és Kereskedelmi Minisztérium engedélyével.
Elérhetőségei:
Cím: Heřmanova 22, 170 00 Praha 7
Telefonszám: +420 223 012 049, +420 777 838 707
E-mail: komora@cmok.cz
- A [Cseh-Magyar Üzleti Klub](#) a cseh és magyar vállalkozások együttműködésének segítését és a kétoldalú üzleti kapcsolatok fejlesztését tekinti legfőbb céljának. Mindemellett fórumot kíván teremteni vállalatok és magánszemélyek számára a kulturális kapcsolatok kialakítására is. A klub távolabbi célja, hogy néhány éven belül a Visegrádi Négyek országaival együttműködve kereskedelmi kamarává alakuljon és ilyen formában még magasabb szervezeti szinten tudja majd képviselni a tagság elvárásait.
Elérhetősége:
Cseh-Magyar Üzleti Klub
1046 Budapest, Nagysándor József utca 10.

5. Tenderlehetőségek

A csehországi közbeszerzések szabályosságát a csehországi Versenyvédelmi Hivatal felügyeli, amelynek tevékenységéről a következő címen olvashat bővebben:

<http://www.uohs.cz/en/public-procurement.html>.

A csehországi tenderlehetőségeket gyűjtő honlapok:

<http://www.globaltenders.com/government-tenders-czech-republic.php>

<http://www.tendersinfo.com/global-czech-republic-tenders.php>

Aktuális tenderek a Külgazdasági és Külügyminisztérium Export Hungary oldalán:

<http://exporthungary.gov.hu/kulfoldi-tenderek>

Praktikus információk

1. Nagykövetségek és konzuli hivatalok

- [Prágai Nagykövetség](#)
E-mail: mission.prg@mfa.gov.hu
Tel.: (00-420) 220-317-200 - telefonközpont (munkaidőben)
Cím: Pod Hradbami 17, Praha 6-Střešovice
Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet: Dr. Boros Miklós
Külgazdasági attasé:
Kolozsvári István
Email: IKolozsvari@mfa.gov.hu
Tel.: 00 420 220 317 217
- Konzuli osztály
Konzul: Szabados Imre
Tel.: 220-317-231
Email: consulate.prg@mfa.gov.hu

- [Cseh Nagykövetség](#) Budapesten (Velvyslanectví České republiky v Budapešti)
Cím: 1064 Budapest, Rózsa utca 61.
Telefonszám: +36 1 462 50 11
E-mail: budapest@embassy.mzv.cz
Nagykövet: Tibor Bial, MBA
Kereskedelmi és Közgazdasági Osztály:
Petr Michálek – vezető
Tel.: +36 1 462 50 15
E-mail: commerce_budapest@mzv.cz
- Cseh Köztársaság Nagykövetségének Konzuli Osztálya
1064 Budapest VI., Szegfű u. 4
Tel.: +36 1 462 50 14
E-mail: consulate_budapest@mzv.cz

2. Beutazási feltételek

- Az ország a schengeni övezet része, így megszüntette a szomszédos államokkal közös határokon a határellenőrzést. 2007. december 21-től ellenőrzés nélkül lehet belépni Németország, Ausztria, Szlovákia és Lengyelország felől is.
- A 3 hónapnál hosszabb időre szóló tartózkodási engedély vagy vízum tulajdonosa 3 hónapig szabadon mozoghat a schengeni térség többi országában, de tartózkodási jogot nem szerez ezekben az államokban. Ezenkívül a megérkezésétől számított 3 napon belül köteles „belépési nyilatkozatot” tenni abban a tagországban, melynek területére lép, vagy határon, vagy a tagország valamelyik rendőrségi hivatalában. A külföldiek csehországi tartózkodását a 326/1999. számú, a „Külföldi Állampolgárok Tartózkodásáról a Cseh Köztársaság területén” nevű törvény szabályozza. Az ún. „Külföldi állampolgárok törvénye” a [Cseh Köztársaság Belügyminisztériumának](#) honlapján teljes szövegezésében elérhető „Aliens Act” néven.
- A hosszútávú tartózkodási engedély lehetővé teszi más ország, az Európai Közösség területén állandó lakcímmel rendelkező állampolgára részére, hogy ideiglenesen, de három hónapnál tovább tartózkodjon Csehországban. Mivel ez EU-s tagállam polgárára vonatkozik, státuszát a kibocsátó EU-s ország tartózkodási engedélyének bemutatásával kell igazolnia. A külföldi állampolgárnak a Cseh Köztársaság külföldi nagykövetségén kell személyesen benyújtani kérelmét a szükséges dokumentumokkal együtt vagy Csehországban az Idegenrendészet helyi kirendeltségén. Ez utóbbit az országba való belépést követő három hónapon belül, vagyis az ideiglenes tartózkodás idején belül kell elintézni. EU tagállam állampolgára három hónapig vízummentesen tartózkodhat az országban.
- Üzleti célú, hosszú távú vízumigénylés esetén az alábbiakat szükséges benyújtani: a) 10 évnél nem régebbi utazási okmány, ami minimum három hónappal tovább érvényes a tervezett tartózkodási időnél; b) két darab (4,5 x 3,5 cm) a jelenlegi megjelenést tükröző fénykép; c) a tartózkodás célját igazoló dokumentum (pl. cégjegyzék, vagy más nyilvántartás okirata); d) dokumentum, ami igazolja, hogy biztosított a kérelmező számára

szállás a Cseh Köztársaság területén. Ennek ki kell térnie a pontos dátumra, hogy mettől meddig van biztosítva a szállás; e) valamint igazolnia kell ennek a pénzügyi alapját, ami hathónapos tartózkodás esetén, a 326/1999. törvény értelmében 100 000 CZK.

3. Egészségügyi helyzet

- Magyarország állampolgárai részére nincs semmilyen egészségügyi korlátja a beutazásnak. A közegészségügyi helyzet jó, járványveszély nem áll fenn. Az egészségügyi ellátás általános színvonala megfelelő. Az egészségügyi ellátást az EU tagországok állampolgárai részére az EU előírásai határozzák meg. Csehországban 2004. május 1. óta az EU más tagállamaihoz hasonlóan az Európai Unióban használatos ún. EU egészségbiztosítási kártya segítségével lehet igénybe venni a rövid távú beutazóknak (turisták, látogatók) nyújtott sürgősségi (cseh nyelven: akut) egészségügyi ellátást. Mivel ez nem nyújt minden esetben megfelelő biztosítást, ajánlatos e mellé az utazás időtartamára a mindenre kiterjedő utas- és balesetbiztosítás megkötése. A cseh egészségügyi intézmények baleset vagy sürgősségi ellátás esetén kérik az EU egészségbiztosítási kártya vagy utasbiztosítás felmutatását. Ennek hiányában csak fizetés ellenében biztosítják az orvosi ellátást. Csehországban orvosi ellátás esetén a magyar állampolgároknak – a cseh állampolgárokhoz hasonlóan – vizitdíjat (30 CZK), illetve sürgősségi/ügyeleti díjat (90 CZK) kell – még az orvosi ellátás megkezdése előtt – fizetniük.

Forrás: HIPA, <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?cseh-koztarsasag>

4. Közbiztonság

- A közbiztonságot tekintve Csehország lényegében nem különbözik Magyarországtól, vagy a vele szomszédos államoktól. Az általános közbiztonság jónak minősíthető, az országot illetően nincs ismert konkrét terrorfenyegetés.
- Csehország – elsősorban fővárosa, Prága – ugyanakkor a turisták egyik legkedveltebb európai úticélja, ami együtt jár a köztörvényes bűncselekmények (zsebtolvajlás, autófeltörés, szállodai lopások, stb.) relatíve magas számával, ezért ajánlott mindenre kiterjedő utas- és balesetbiztosítás megkötése.
- Csehországban évente kb. 15 ezer autót lopnak el, az autósok számára ez különösen casco biztosítás hiányában komoly rizikófaktor. Gyakoriak a gépkocsi-feltörések is, ezért – Magyarországhoz hasonlóan – pénzt, személyi okmányokat, értékes személyes holmit (mobiltelefon, GPS, fényképezőgép) Csehországban sem tanácsos őrizetlenül a gépkocsi utasterében hagyni.
- Aki lopás áldozataivá válik, Prága belvárosában a Jungmannovo téri (Jungmannovo náměstí 9.) rendőrőrsön éjjel-nappal angolul, németül, franciául tud bejelentést tenni. A bejelentő kérésére a rendőrség köteles magyar tolmács közreműködését biztosítani, de előfordulhat, hogy erre esetleg fél napot is várni kell.
- Általában a személygépkocsival történő utazás esetén a cseh és a szlovák rendőrség esetleges közúti ellenőrzés során tudomásul veszi az úti-, a személyazonosító okmányok, illetve a vezetői engedély ellopását vagy elvesztését bejelentő rendőrségi igazolást, és nem akadályozza a hazautazó magyar állampolgár továbbhaladását.

Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok?cseh-koztarsasag>

5. Infrastruktúra, közlekedés

- A közúthálózat hossza az országban 55 653 km, ebből 1177,5 km autópálya. A megengedett legnagyobb sebesség lakott területen 50 km/h, külterületen 90 km/h, autópályán pedig 130 km/h.
- A České dráhy (a cseh vasúttársaság) az ország legnagyobb vasúti közlekedési vállalata, éves utasforgalma 180 millió fő körül van. A teherfuvarozással foglalkozó ČD Cargo az ötödik legnagyobb ilyen vállalat az EU területén. 9505 km-es hálózatával a cseh vasút az egyik legsűrűbb európai vasúti hálózat. Ebből 2926 km villamosított.
- A vízi útvonal 664 km hosszú (túlnyomórészt az Elba, Moldva, Odera folyókon zajlik). Kikötők: Prága (Moldva), Děčín, Ústí nad Labem (Elba)

Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Csehország%C3%A1g>

6. Repülőterek, légitársaságok

- A prágai [Václav Havel Repülőtér](#) az ország fő légiközlekedési csomópontja. Az országban összesen 46 aszfaltozott kifutóval rendelkező repülőtér van, amelyek közül 6 bonyolít nemzetközi forgalmat: ezek [Brno-Turany Airport](#), Karlovy Vary, az Ostrava melletti Mošnov, Pardubice, Prága és az Uherské Hradiště melletti Kunovice.
- Forrás: http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_airports_in_the_Czech_Republic
- Prága Ruzyně városrészében, a város központjától körülbelül 20 km-rel északnyugatra elhelyezkedő reptere az 1990-es évek végétől kezdve regionális szinten az egyik legfontosabb repterré vált, mintegy 10 millió utassal évente. A repülőtér forgalmának jelentős lökést adtak az elmúlt években a fapados járatok is, amelyek a jelenlevő 15 diszkont légitársaság repülőivel 36 európai városba biztosítanak kedvező árú eljutási lehetőséget. A repülőtér jelenleg csak közúton közelíthető meg.
- Cseh Légitársaság: [Czech Airlines](#).

7. Banki szolgáltatások elérhetősége

- Meghatározott feltételekkel lehet vállalkozói bankszámlát nyitni. Jogi személyektől a standard bankszámlanyitáshoz szükséges dokumentumokon kívül (kettő fajta személyazonosító dokumentum: általában a személyi igazolvány és születési anyakönyvi kivonat/biztosítási kártya/útlevél/jogosítvány/cseh állampolgárok esetén munkavállalói igazolvány; külföldiek esetén a bankok különbséget tesznek EU tagállam polgárai és harmadik országok polgárai között: EU tagállamok a származási országuk személyi okmányával, harmadik országbeliek pedig az útlevéllel, mint elsődleges fényképes azonosító okirattal tudják azonosítani magukat) a számlanyitáshoz szükséges a cég alapító okirata. Valamennyi dokumentumot le kell fordíttatni csehre, hitelesíttetni kell és a bankszámlanyitási kérelemmel együtt kell benyújtani.
- Bankválasztás előtt érdemes tájékozódni az általános számlakezelésről. Valamennyi bank rendelkezik ingyenes tudakozóval, ahol minden kérdésre választ adnak, idegen nyelven is, főként angolul.
- Számlanyitás során az első lépés a kezdőtőke befizetése, ami az első bejövő tétel a bankszámlán, összege 200 és 2000 cseh korona közötti. Néhány banknál lehetséges online is bankszámlát nyitni, másnap azonban mindenképpen be kell menni a bankfiókba aláírni a

szereződést. Az ATM kártya elkészülése meglehetősen sok időbe telik minden cseh banknál. A cseh bankkártyák általában Visa Electron kártyák. A számlaegyenleget minden tranzakciónál ellenőrzik, így a számlaegyenleget nem lehet negatívba vinni, hacsak nincs hitelkeret rendelve a számlához. A hitelkártyák kizárólag állandó lakcímmel rendelkező cseh állampolgárok részére érhetőek el. Bár a bankok többsége minden egyes szolgáltatásért díjat számol fel, jelentős különbségek vannak e tekintetben közöttük.

Forrás: <http://www.justlanded.com/english/Czech-Republic/Czech-Republic-Guide/Money/Banking>

- A Cseh Takarékbank, a Česká spořitelna (CS) 180 éve működik, az Erste csoporttal való összeolvadását követően az ország legnagyobb univerzális bankja lett. Főként lakossági ügyfelekkel, kis- és középvállalkozásokkal foglalkozik, de meghatározó szerepet játszik a nagyvállalatok és a helyi tőzsde jelentős szereplőinek finanszírozásában is. 5,3 millió ügyféllel piacvezető a lakossági üzletágban, országszerte 638 bankfiókja van.
- A Csehországban működő bankok listáját az alábbi linken érheti el: <http://listofbanksin.com/ListofBanksinCzechRepublic.htm>
- Bővebb információ: <http://www.ecbs.org/banks/czech-republic/>

8. Egyéb

- Telefonálásnál fontos eltérés a hazai rendszerhez képest, hogy Csehországon belül nincs előhívószám. A csehországi telefonszámok – a sürgősségi hívószámok kivételével – egységesen kilenc számjegyűek, függetlenül attól, hogy városi, mobil- vagy kistélepi előfizetőt hívjuk. Magyar mobil készülékről vagy Magyarországról történő híváskor a 00-420 országkód után a kilenc számjegyű hívószámot tárcsázzuk.
- Az általános segélyvonal a 112, ahol kapcsolni tudnak angolul vagy németül beszélő kezelőt. A korábban közismert Hungary Direct szolgáltatás megszűnt, így a hívott fél költségére történő telefonálás már nem lehetséges.
- A közhivatalokban 8.00-tól 16.30-ig tart a munkaidő, pénteken is. Profitorientált vállalkozásoknál többnyire 9.00-tól 18.00-ig dolgoznak. Ebédszünet alatt a csehek jelentős része a városban étkezik, ebédidőben az éttermek, sörözők, pizzériák zsúfolásig megtelnek. Egy ebédmeghívás lehetőséget nyújthat egy kötetlenebb üzleti tárgyaláshoz. A vendéglátó-ipari egységek „felkapottsága” részben az éttermi szolgáltatások és élelmiszerek kedvező ár- és adószintjének köszönhető.
- Angol nyelvű napilapok: [Prague Post](#), [Finanční noviny](#), Online napilapok [listája](#)
- Csehország az első tíz ország között van az internetes sávszélességet tekintve. Az Európai Unióban 2010-ben itt volt a legtöbb Wi-Fi felhasználó. Mindhárom mobiltelefonos szolgáltató, a T-Mobile, Vodafone, Telefónica O2 és az U:fon internetszolgáltató is biztosít GPRS, EDGE, UMTS és CDMA2000 internetelérést is. Az állami tulajdonú Český Telecom lassította a szélessávú internet elterjedését. A legmagasabb elérhető sebesség 25 Mbit/s volt. A 2 Mbit/s és 120 Mbit/s letöltési sávszélességével egyre inkább teret hódít a kábelen keresztüli internetszolgáltatás.

Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Csehorsz%C3%A1g>

Kultúra

1. Üzleti etikett, tárgyalási szokások

- A csehek többnyire zárkóztak és rendkívül mértéktartók. Nyitottság szempontjából sokat számít a cseh üzletembereknek, hogy külföldi tárgyalópartnere milyen nyelven kommunikál vele. Főleg a középkorú és idősebb generáció cseh, szlovák nyelven (akár tolmács útján is) jóval közvetlenebb. A fiatalabb generációknál nem okoz gondot az angol vagy német nyelven való kommunikáció.
- A szerződéskötés, illetve az üzleti szokások területén az európai norma mérvadó. A végzettségek feltüntetésére (Ing., Bc., JUDr.) kényszerülnek. Cseh nyelven történő kommunikáció esetén jó néven veszik, ha a titulusuk szerint szólítjuk meg pl. „mérnök úr” (egymást is így szólítják, a jó tolmácsot nem kell erre figyelmeztetni). Idegen nyelvű tárgyalásnál ez nem szükséges.
- A köszöntés és kézfogás a magyar szokásoknak megfelelő. Skandináv típusú „két lépés távolság” jellemző a csehekre, a kézfogás elfogadott, de a vállon veregetés kizárt. Nagy hangsúlyt helyeznek a határozott kézfogásra és a tárgyalás során fenntartott szemkontaktusra.
- Az időpontegyeztetések üzleti tárgyalások során kötelezőek, és előre kell őket megbeszélni. Az üzleti életben rendkívül szigorúan veszik a pontosságot. Nem érdemes péntek délutánra találkozót szervezni, ugyanis a csehek ilyenkor már elindulnak vidéki nyaralókba, de augusztusra sem, mivel ilyenkor nagyon sok üzlet zárva van.
- A cseh üzletemberek általában el szokták fogadni az ebédmeghívásokat, többnyire idővel viszonzózzák is („semleges helyszínen”). A cseh üzletember viszont szinte soha nem hívja meg üzleti partnerét otthonába (pl. vacsorára), még viszonzásul sem. Ha azonban meghívják az otthonukba, jó ajándék egy doboz jó minőségű bonbon, egy üveg bor vagy brandy, illetve a páratlan számú virágból álló virágcsokor, a kála kivételével, mivel ezt temetésekre viszik.
- A csehek nem szeretnek a vagyonukkal kérkedni, így ne kérdezzünk rá, hogy hol és hogyan élnek. Ajánlott társalgási téma a politika, a gazdaság és a főbb sportesemények. Mindig tartsuk tiszteltben a társas viselkedési normákat, mint például senkit ne szólítsunk a keresztnévén, amíg ő maga fel nem ajánlja ezt, különösen, ha hölgyről van szó.
- A protokollt nagyon szigorúan veszik, ajánlott állva maradni, amíg hellyel nem kínálnak, hiszen sokszor személyre szóló helyet tartanak fenn a partnernek. A csehek kölcsönös tisztelettel fordulnak a külföldi üzleti partnerekhez, pozitívan viszonyulnak hozzájuk, ha azt látják, hogy tudnak tőle tanulni. Ugyanakkor meglehetősen hűvösen reagálnak a nem azonos státuszú vagy szakértelmű közeledésekre.
- A döntéshozatal hierarchikus, az első tárgyalás csak bemutatkozó jellegű, ahol a felek megismerik egymást és kiépítik a kölcsönös bizalmat. Éppen ezért az első tárgyalásra általában a középvezetővel kerül sor, ahol kötetlen beszélgetés és ismerkedés előzi meg az üzletről való tárgyalást. A csehek konfliktuskerülők, gyakran indirekt módon tárgyalnak. Több találkozásra van szükség, amíg a cseh partnerben kialakul a kölcsönös bizalom és közvetlen viszony. Udvariasságból nem használják a „nem” szót, helyette olyan kifejezéseket használnak, mint „bonyolult”, „meglátjuk”. Tárgyalások során általában azt terjesztik elő, amire szükségük van, de nem ajánlanak cserébe semmit. A cseh üzletemberek

jellemzően megfontoltak, nehezen és lassan döntenek. Ezért nagy türelemre van szükség a protokollnak megfelelő, hierarchikus viszonyokat betartó tárgyalási folyamat során.

- Javasolt különválasztani az üzletet és a szórakozást. Különösen nem ajánlott személyes kérdéseket feltenni, a partner korára, egészségére vagy pénzügyi helyzetére vonatkozóan.
- A leveleket a cégnek címezzük, ne egy konkrét személynek, ezzel elkerülhetjük, hogy távollét esetén felbontatlanul maradjon.
- A csehek nagy hangsúlyt helyeznek a megjelenésre. A visszafogott stílusú öltözködés az elvárt, a rikító színek komolytalanságot kölcsönöznek. Tárgyalások során a férfiaknál öltöny, nyakkendő, női menedzserek esetében a kosztüm az elvárás, mivel úgy tartja a mondás, hogy az öltözéssel lehet kifejezni a tárgyalófél iránti tiszteletet. A zakót csak azután vehetjük le, ha a legmagasabb rangú cseh is hasonlóan tett.
- Az ajándékozás első találkozáskor nem elvárt, de a vendégországból származó apró ajándékok elfogadottak. A csehek ilyen céllal Becherovkát, cseh kristályt, kézzel festett karácsonyi díszeket, fajtákokat és sört adnak. A drága ajándékok nem ajánlottak, mivel a legtöbb vállalatnál meghatározott, hogy mekkora értékig fogadhatnak el ajándékot, és ha ennek értéke eléri ezt a plafont, akkor jelenteni kell a vezetőség felé, vagy vissza kell utasítani. Az ajándékokat általában azonnal felbontják.
- A vesztegetés és a korrupció hivatalosan elfogadhatatlan és tagadott viselkedési formák, azonban széles körben jelen vannak az üzleti környezetben. Mind a cseh, mind pedig a külföldi üzletemberek használják a szerződések biztosítására vagy a kormányzati szerződéseket, illetve új üzleti folyamatokat korlátozó bürokratikus nehézségek megkönnyítésére.
- 2019-ben Csehország az 44. helyen végzett a Transparency International Észlelt Korrupciós Indexén a világban mért 180 ország közül.

Forrás: <https://www.transparency.org/country/CZE>

Forrás: <http://www.kwintessential.co.uk/resources/global-etiquette/czech.html>,
<http://businessculture.org/eastern-europe/czech-republic/business-etiquette/>

2. Fontosabb ünnepek

- Január 1.: újév
- Május 1.: a munka ünnepe
- Május 8.: CSSZK felszabadításának napja, a győzelem napja
- Július 5.: Cirill és Metód szláv hittérítők napja
- Július 6.: Husz János mártírhalálának napja
- Szeptember 28.: a cseh államiság napja (Szent Vencel napja)
- Október 28.: az önálló csehszlovák állam megalakulásának napja
- November 17.: a szabadságért és a demokráciáért folytatott harc napja
- December 24.: karácsony - szenteste
- December 25.: karácsony napja
- December 26.: karácsony másnapja
- Változó ünnepnap: húsvéthétfő
- Ezeket a napokat kívül még 11 ún. jelentős napot tartanak nyilván, de ezek nem járnak szabaddal.

3. Vallás, vallási szokások

A 2011-es népszámlálás szerint a népesség 79,4%-a ateista vagy vallás nélküli. Ugyanakkor az ország a keresztény kultúrkör része. A hagyományos keresztény ünnepeket a csehek is ünneplik, templomba azonban nagyon kevesen járnak. Az egyik legfontosabb vallási ünnep július 5. Szent Cirill és Metód napja.

Forrás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Csehország#Vallás> http://en.wikipedia.org/wiki/Religion_in_the_Czech_Republic

4. Történelmi áttekintés

- A szlávok az 5. és 6. század fordulóján érkeztek a mai Morávia és Bohémia területére. A 9. században keresztény hittérítők érkeztek, majd a Premysl dinasztia uralkodása alatt fokozatosan megerősödött a cseh állam. 1346 és 1378 között, IV. Károly uralkodása alatt érte el a királyság hatalmának és tekintélyének csúcsát, majd részben az ezt követő politikai és gazdasági válság hatására a 15. század elején kitört a huszita forradalom. 1469. május 3-án a katolikus cseh rendek Ulászló cseh király ellenében Mátyás magyar királyt megválasztották cseh királynak az olmützi székesegyházban. Mátyást a cseh katolikus rendek mellett a katolikus melléktartományok, Morvaország, Szilézia és Lausitz fogadták el királyuknak, továbbá a főként német ajkú városok (elsősorban Boroszló). 1477-ben a gmunden-korneuburgi béke értelmében Frigyes császár is Mátyást ismerte el cseh királynak, a hagyományos hűségesküt is letétette vele. Ezután Ulászló és Mátyás is újra tárgyalásokat kezdett, s 1478-ban megkötötték az olmützi békét, amelyet 1479. július 21-én ratifikáltak ünnepélyesen. Ez megerősítette a status quot, amelynek értelmében kölcsönösen elismerték egymás cseh királyi címét, Mátyás megtarthatta Morvaországot, Sziléziát és Lausitzot, a szűkebb értelemben vett Csehország (Bohémia) pedig Ulászló kezén maradt. Ulászló a béke értelmében csak Mátyás halála után válthatta vissza területeit 400 ezer aranyforintért. 1526-ban Habsburgok kerültek trónra, majd a független Csehszlovák Köztársaság csak 1918-ban jött létre, miután az első világháborúban összeomlott az Osztrák–Magyar Monarchia. 1933 után Csehszlovákia volt Közép- és Kelet-Európa egyetlen demokratikus állama. 1939 és 1945 között az ország német megszállás alá került, 1948-tól pedig Csehszlovákia a keleti blokkhoz tartozott. 1989 novemberében a békés ún. „bársonyos forradalom” után Csehszlovákia is a többpárti demokrácia útjára lépett. 1993. január 1-én békésen különvált Csehország és Szlovákia. Mindkét országban gazdasági reformokat vezettek be és privatizáltak a piacgazdaság kialakítása érdekében. Ennek eredményeként és nagyrészt a Németországból érkező befektetőknek köszönhetően Csehország gazdasága fejlődésnek indult. Demokratikus politikával és sikeres gazdaságpolitikával elérték azt, hogy a cseh főváros, Prága legyen Közép-Európa egyik legnagyobb pénzügyi központja, valamint leglátogatottabb városa.
- 2006-ban Csehország lett a KGST volt tagállamai közül az első, amelyet a Világbank fejlett országnak nyilvánított. Kelet-Közép-Európában itt a legmagasabb az emberi fejlettségi index (HDI, Human Development Index).
- A Cseh Köztársaság 1991 óta a visegrádi négyek (eredetileg nem saját jogán, hanem Csehszlovákia részeként), 1995-től az OECD tagja. A Cseh Köztársaság a NATO-hoz 1999. március 12-én, az Európai Unióhoz 2004. május 1-jén csatlakozott, továbbá ENSZ tagsággal is rendelkezik.

- A Cseh Köztársaság jogalkotó testülete a parlament. A parlamenti képviselők vagy képviselőcsoportok, a szenátus, a kormány és a regionális hatóságok javaslatokat tehetnek új törvényekre, illetve a meglévő törvények módosítására. Csehországban a parlament kétkamarás; a Képviselőházból és a Szenátusból áll, a képviselőket 4 éves időtartamra, míg a szenátorokat 6 éves időtartamra választják.
- A parlamenti választások 2017 októberében zajlottak, 2018 októberben önkormányzati választásokat tartanak.
- Csehország 1992-től a NATO, 1995-től a Kereskedelmi Világszervezetnek is tagja, az Európai Unióhoz 2004. május 1-én csatlakozott. Csehország tagja továbbá az ENSZ, ET, EBESZ és OECD nemzetközi szervezeteknek, valamint a Visegrádi Együttműködésnek is.

Forrás: <http://hdr.undp.org/en/data>,
http://en.wikipedia.org/wiki/Czech_Republic,
<http://hu.wikipedia.org/wiki/Csehorsz%C3%A1g>,
http://www.mzv.cz/tripoli/en/general_information_about_the_czech/history/index.html
<http://exporthungary.gov.hu>

5. További hasznos információk angol nyelven

CIA World Factbook:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ez.html>

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_the_Czech_Republic

A BBC Csehországról: <http://www.bbc.com/news/world-europe-17220018>

Worldatlas.com: <http://www.worldatlas.com/webimage/countrys/europe/cz.htm>

Az ország demográfiai adatairól: <https://www.czso.cz/web/czso/404->

Az ország történelméről: http://en.wikipedia.org/wiki/Czech_Republic#History

My Czech Republic (a szokásokról, ünnepekről):

http://www.myczechrepublic.com/czech_culture/czech_holidays/

American Friends of the Czech Republic: <http://www.afocr.org/customs-traditions>

Kézirat lezárva: 2020. május

További információ:

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nemzetközi Igazgatóság

Telefon: + 36 1 474 5146

E-mail: intdept@mkik.hu